Dununya damina kitabu

Ala ka dununya dan cogo min na

1 [1]Fɔlɔfɔlɔ, Ala ka sankolo dan, ka dugukolo dan. [2]Dugukolo tun
ma labɛn fɔlɔ; a lakolonba tun lo. Ji dunba le tun bɛ yi; a yɔrɔ bɛɛ
tun ye dibi le ye. Nka Ala Nin tun bɛ lamagara jiw kunna.
[3]Ala ko: «Yeelen ye bɔ!» Yeelen ka bɔ. [4]Ala k'a ye ko yeelen ka
nyi. A ka yeelen ni dibi faran ka o bɔ nyɔgɔn na. [5]A ka yeelen wele
ko Tere, ka dibi wele ko Su. Ayiwa su kora ka o dugu gbɛ; o kɛra lon
fɔlɔ ye.
[6]O kɔ, Ala ko tuun ko: «Furancɛ dɔ ye kɛ jiw cɛ ma, ka jiw taran
fla ye ka o bɔ nyɔgɔn na. [7]Ala ka o furancɛ kɛ. Ji minw bɛ san fɛ, ani
ji minw bɛ dugu ma, a ka olugu faran ka o bɔ nyɔgɔn na, ka furancɛ
kɛ o cɛ ma. Ala ka a fɔ cogo min, a kɛra ten. [8]Ala ka o furancɛ wele
ko Sankolo. Ayiwa su kora ka o dugu gbɛ; o kɛra lon flanan ye.
[9]O kɔ, Ala ko tuun ko: «Ji minw bɛ sankolo jukɔrɔ, olugu bɛɛ ye
lajɛn yɔrɔ kelen na; yɔrɔ tɔ ye kɛ yɔrɔ jalan ye.» Ala k'a fɔ cogo min,
a kɛra ten. [10]Ala ka yɔrɔ jalan wele ko Dugukolo; jiw bɛɛ lajɛnna
yɔrɔ min na, a ka o wele ko Kɔgɔji. Ala k'a ye ko o ka nyi.
[11]Ayiwa, Ala ko tuun ko binw ye falen dugukolo kan, ka o kisɛw
kɛ o ra; ko yiri dentaw fana ye wuri, ka den ka kanya ni o suguyaw
ye, kisɛw bɛ kɛ minw denw na, walama kolo. Ala ka a fɔ cogo min, a
kɛra ten. [12]Dugukolo ka binw bɔ ka o kisɛw kɛ o ra ka kanya ni o
suguyaw ye. Yiriw fana wurira, ka den, ka o kisɛw, walama o kolow
kɛ o denw na, ka kanya ni o suguyaw ye. Ala ka a ye ko o ka nyi.
[13]Ayiwa su kora ka o dugu gbɛ. O kɛra lon sabanan ye.
[14]Ala ko tuun ko fɛn minw bɛ yeelen bɔ, olugu ye kɛ sankolo ra, ka
tere ni su faranfasi ka o bɔ nyɔgɔn na. O ye kɛ tagamasiyɛn ye ka
wagatiw yira, ka lonw yira, ani ka sanw yira. [15]O fɛnw ye kɛ sankolo
kɔnɔ, ka yeelen bɔ dugukolo kan. Ayiwa Ala ka a fɔ cogo min, a kɛra
ten.
[16]Ala ka yeelenbɔnan belebele fla kɛ. A bɛɛ ra belebeleba, a ka o
sigi terefɛwagati kunna; ka fitini sigi sufɛwagati kunna. A ka lolow
fana kɛ. [17]Ala ka o fɛnw bla sankolo ra, janko o ye yeelen bɔ
dugukolo kan. [18]A ka kelen sigi terefɛwagati kunna, ka kelen sigi

sufɛwagati kunna, janko o ye kɛnɛ ni dibi faran ka bɔ nyɔgɔn na. Ala
ka a ye ko o ka nyi. 19 Su kora, ka o dugu gbɛ. O kɛra lon naaninan
ye.
20 Ayiwa Ala ko tuun ko: «Fɛnnyanaman dɔw ye kɛ jiw ra, ka caya.
Kɔnɔw fana ye wuri san ni dugu cɛ.»
21 Ala ka jɛgɛ baw dan, ani jirafɛn nyanaman tɔw bɛɛ; o fɛnw bɛɛ
kɛra ji ra caman, ka kanya ni o suguyaw ye. Ala ka kɔnɔw fana dan,
ka kanya ni o suguyaw ye. A ka a ye ko o ka nyi. 22 Ala nɛɛmara o
ye, ko o ye woro, ka caya ka kɔgɔjiw fa. A ko kɔnɔw fana ye caya
dugukolo kan. 23 Ayiwa su kora, ka o dugu gbɛ. O kɛra lon loorunan
ye.
24 Ala ko tuun ko fɛnnyanamanw ye kɛ dugukolo kan ka kanya ni o
suguyaw ye: bɛganw, ani kongosogow, ani fɛn minw bɛ fofo, o bɛɛ ni
o suguya. Ala k'a fɔ cogo min, a kɛra ten.
25 Ala ka kongosogow bɛɛ dan, o bɛɛ ni o suguya, ka bɛganw dan, o
bɛɛ ni o suguya, ani fɛn minw bɛ fofo, o bɛɛ ni o suguya. Ala k'a ye
ko o ka nyi.
26 O bɛɛ kɔ, Ala ko: «Ayiwa, sisan, an ye mɔgɔ dan ka kanya ni an
yɛrɛ cogo ye, a ye bɔ an fɛ, janko ale ye kɛ jɛgɛw bɛɛ kunna, ka kɛ
kɔnɔw kunna, ka kɛ bɛganw ni kongosogow kunna, ka sigi dugukolo
bɛɛ kunna, ani fɛnnyanaman minw bɛɛ bɛ dugukolo kan.»
27 Ala ka mɔgɔ dan

ka kanya ni a yɛrɛ cogo ye,

a k'a dan ka kanya ni ale Ala yɛrɛ cogo ye.

A ka o dan cɛ ani muso
28 Ala nɛɛmara o ye; a ko: «Aw ye denw caman sɔrɔ, ka caya ka
dugukolo yɔrɔ bɛɛ fa, ka aw ta fanga sigi dugukolo kan, ka kɛ jɛgɛw
bɛɛ kunna, ani kɔnɔw, ani fɛnnyanaman o fɛnnyanaman bɛ dugukolo
kan.»
29 Ala ka a fɔ o ye tuun ko: «Bin o bin bɛ falen dugukolo kan, ani a
den, ani yiri o yiri bɛ den, ka a kisɛw, walama a kolo kɛ a denw kɔnɔ,
ne bɛ o bɛɛ di aw ma, o bɛ kɛ aw baro ye. 30 Kongofɛnw bɛɛ, ani
kɔnɔw bɛɛ, ani fɛnnyanaman o fɛnnyanaman bɛ dugukolo kan, o kɔrɔ

ye ko fɛn o fɛn bɛ nɛnɛkiri, ne bɛ bin di olugu ma, ka o kɛ o ta baro
ye.» Ayiwa, Ala k'a fɔ cogo min, a kɛra ten.

2 1 Ayiwa sankolo ni dugukolo ni o kɔnɔnɔfɛnw bɛɛ danna ka ban o
cogo le ra. 2 Ala banna a ta baara bɛɛ ra minkɛ, a nɛnɛkirira a
tere wolonflanan lon. 3 Ala ka tere wolonflanan bonya, ka a bɔ dan na
lon tɔw ra; sabu o lon le ra, a nɛnɛkirira a ta baara bɛɛ ra.

Ala ka mɔgɔ dan cogo min na

4 Ayiwa wagati min Matigi Ala ka danni kɛ, sankolo ni dugukolo
danna nin cogo le ra.

Ala ka sankolo ni dugukolo dan tuma min na, 5 kongoyiri si tun tɛ
dugukolo kan fɔlɔ, bin si fana tun ma falen fɔlɔ; sabu Matigi Ala tun
ma sanji ben dugukolo kan fɔlɔ, ani mɔgɔ si fana tun tɛ yi fɔlɔ ka
dugukolo sɛnɛ. 6 Bugun dɔ le tun bɛ bɔ dugukolo ra ka kɛ ji ye ka
dugukolo yɔrɔ bɛɛ sɔn.

7 Matigi Ala ka dugukolo bɔgɔ ta ka mɔgɔ lalaga ni a ye. O kɔ, a ka
nyanamanya nɛnɛkiri fiyɛ ni a dafɔnyɔ ye k'a don mɔgɔ nunwo fɛ;
mɔgɔ k'a kɛ mɔgɔ nyanaman ye.

Edɛni jamana yiritu nyuman

8 O kɔ Matigi Ala ka yiritu nyuman dɔ kɛ Edɛni jamana ra,
terebɔyanfan fɛ, ka mɔgɔ bla o kɔnɔ. 9 Matigi Ala ka yiri suguya bɛɛ
falen dugukolo kan; yiri cɛnyumanw, minw den ka di; a ka
nyanamanya yiri bla yiritu cɛmancɛ ra, ani yiri min b'a to mɔgɔ bɛ
konyuman ni kojugu lɔn k'a bɔ nyɔgɔn na.

10 Ba dɔ tun bɛ woyo ka bɔ Edɛni jamana ra. O ba ji le tun bɛ woyo
ka tɛmɛ yiritu kɔnɔ, o kɔ a bɛ taran ka kɛ ba boro naani wɛrɛ ye. 11 O
ba fɔlɔ tɔgɔ ye ko Pisɔn; ale bɛ woyo ka tɛmɛ Havila jamana bɛɛ
kɔnɔ. Sanin bɛ o jamana le ra. 12 A sanin ye sanin yɛrɛworo le ye.
Turu kasa diman dɔ fana bɛ sɔrɔ yi, min tɔgɔ ye ko bideliyɔmu, ani
lulu bisigi dɔ, min tɔgɔ ye ko onikisi. 13 Ba flanan tɔgɔ ye ko Giyɔn;

ale bɛ woyo ka tɛmɛ Kusi jamana bɛɛ kɔnɔ. 14 Ba sabanan tɔgɔ ye ko
Tigiri. Ale bɛ woyo Asiri jamana tereboyanfan fɛ. Ba naaninan tɔgɔ
le ye ko Efirati.
15 Ayiwa Matigi Ala ka mɔgɔ bla Edɛni yiritu nyuman kɔnɔ, ko a ye
a sɛnɛ, ka a kɔrɔsi. 16 Ala ka nin kuma fɔ mɔgɔ ye ko: «I bɛ se ka
yiritu yiridenw bɛɛ dɔ domu. 17 Nka yiri min bɛ a to mɔgɔ bɛ
konyuman ni kojugu lɔn k'a bɔ nyɔgɔn na, i kana o yiriden domu dɛ!
Sabu ni i k'a dɔ domu lon o lon, sigiya tɛ a ra, i bɛna kɛ fɛn sata le
ye.»

Ala ka muso dan cogo min na

18 Ayiwa, o kɔ, Matigi Ala ko: «Cɛ ye to a kelen na yan ten, o man
nyi. Ne bɛna dɛmɛbaga kɛ a ye, min bɛ bɛn a ma.» 19 Matigi Ala tun
ka bɔgɔ ta ka kongosogow bɛɛ lalaga, ani kɔnɔw. O kɔ, a tun ka o bɛɛ
lana cɛ fɛ, k'a flɛ a bɛna tɔgɔ min la o bɛɛ kelen kelen na, ani janko
ni cɛ ka na tɔgɔ min la fɛnnyanaman min na, o le ye kɛ a tɔgɔ ye.
20 Cɛ tun ka tɔgɔla bɛganw bɛɛ ra, ani kɔnɔw, ani kongosogow bɛɛ.
Nka o fɛnw bɛɛ cɛ ma, a tun ma dɛmɛbaga sɔrɔ a yɛrɛ ra, min tun bɛ
se ka bɛn a ma.
21 Ayiwa Matigi Ala ka sunɔgɔ ba bla cɛ ra. Ka cɛ to sunɔgɔ ra, a
ka a garaga koro kelen bɔ, ka sogobu kɛ ka o nɔ datugu. 22 O garaga
koro min bɔra cɛ ra, Matigi Ala ka o le ta k'a kɛ muso ye, ka na ni o
muso ye cɛ fɛ. 23 Kabini cɛ ka muso ye, a ko: «Ɔnhɔn! Sisan kɔni, nin
ye ne nyɔgɔn dɔ yɛrɛ le ye. A korow ye ne korow dɔ le ye, a farisogo
fana ye ne farisogo dɔ le ye. A tɔgɔ bɛna la ko muso, sabu a bɔra cɛ
le ra.[1]
24 O le kosɔn cɛ bɛ bɔ a facɛ ni a bamuso kɔrɔ ka to ni a muso ye; o
fla bɛ jɛn ka kɛ mɔgɔ kelen ye.

[1] *v23* Heburukan na, cɛ ni muso tɔgɔ bɔra nyɔgɔn fɛ kosɛbɛ. O b'a fɔ cɛ ma ko «Ish», ka a fɔ muso ma ko «Ishsha», k'a yira ko muso bɔra cɛ ra.

Cɛ ni muso ka yiriden domu

3 1 Ayiwa Matigi Ala tun ka kongosogo minw bɛɛ dan, sa le tun ka
cegu ni o bɛɛ ye. Lon dɔ sa nana a fɔ muso ye ko: «Yala can lo
ko Ala ko, ko aw kana yiritu yiriden si domu wa?» 2 Muso ko: «An bɛ
se ka yiritu yiridenw domu kɛ. 3 Nka yiri min bɛ yiritu cɛmancɛ ra,
Ala ko an kana o le den domu, ko hali an kana maga a ra; ko, ni o tɛ,
an bɛna sa.» 4 Sa ko muso ma ko: «Can tɛ, aw tɛna sa. 5 Ala ka o fɔ
sabu a k'a lɔn ko ni aw ka yiri nin den domu lon o lon, aw nyaw bɛ
yɛlɛ, aw bɛ kɛ i n'a fɔ ale Ala; aw bɛna konyuman lɔn k'a bɔ kojugu
ra.»
6 A! Muso k'a ye ko can ra yiri nin den ka kan ka diya; ni i k'a flɛ a
cɛ ka nyi, a fana bɛ se ka mɔgɔ hakiri yɛlɛ ka i kɛ kolɔnbaga ye.
Muso ka dɔ tigɛ k'a domu. A cɛ tun lɔnin bɛ a kɔrɔ; a ka dɔ di ale ma,
ale fana k'a domu. 7 O k'a domu minkɛ, o ka o yɛrɛ cogo ye. O k'a ye
ko o lakolon lo. O ka toro flaburu dɔw siri siri nyɔgɔn na, ka o don o
yɛrɛ ra.

Ala ka cɛ ni muso, ni sa danga

8 Ayiwa wuladanin fɛ, cɛ ni muso ka Matigi Ala mankan mɛn, a bɛ
yaala yaalara yiritu ra. O borira ka taga dogo Matigi Ala nya yiritu
yiri dɔw cɛ ma.
9 Matigi Ala ka cɛ wele ko: «Adama, i bɛ min?» 10 Cɛ ka Ala jaabi
ko: «Ne ka i mankan mɛn yiritu ra, ne siranna sabu ne fari lakolon lo;
o kosɔn ne dogora.» 11 Matigi Ala ko: «Jɔn le k'a fɔ i ye ko i fari
lakolon lo? Ne tun ko aw kana yiri min den domu, kɔni i ma o le
domu dɛ?» 12 Cɛ ko: «I ka muso min bla ne kɔrɔ, ale le ka dɔ di ne
ma, ne k'a domu.»
13 Matigi Ala ka muso nyininka ko: «Mun na ele ka o kɛ?» Muso
ko: «Sa le ka ne nɛgɛ, k'a to ne k'a domu.»
14 Matigi Ala k'a fɔ sa ye ko:

«I n'a fɔ ele sɔnna ka o kɛ,

ne bɛna i danga bɛganw ani kongosogo tɔw bɛɛ cɛ ra.

Sisan i bɛna kɛ fofo ye i kɔnɔbara le kan,
buguri bɛ to ka don i da ra,
i bɛ a domu, fɔ ka taga i sa.
15 Ne bɛna juguya bla ele ni muso cɛ,
ka o juguya kelen bla i ta duruja ni muso ta duruja cɛ.
Ni o ka i sɔrɔ, o bɛ i kun ci;
ni ele fana ka o sɔrɔ, i bɛ o kin o senju ra.»
16 Ala k'a fɔ muso ye ko:
«Ne bɛna dɔ fara i ta denworo sɛgɛ kan.
I bɛna tɔɔrɔ ka sɔrɔ ka den woro.
Ka fara o kan, i ta cɛ lɔgɔ bɛna to ka kɛ i ra;
i ta ko bɛɛ bɛna to ale le boro fana.»
17 Ala k'a fɔ cɛ ye ko:
«I sɔnna ka i ta muso kan le mɛn,
ani ne tun kumana i fɛ k'a fɔ i ye
ko i kana yiri min den domu, i ka o domu;
ayiwa dugukolo bɛna danga ele kosɔn.
I bɛna sɛgɛ le kosɛbɛ
ka sɔrɔ ka i ta baro sɔrɔ k'a bɔ dugukolo ra,
fɔ ka taga i sa;
18 ŋaniw ni binjugu dɔw bɛna falen dugukolo kan;
i bɛna fɛn minw sɛnɛ, o le bɛna kɛ i ta baro ye.
19 I bɛna baara kɛ ka wɔsi le,
ka sɔrɔ ka i ta baro sɔrɔ,
fɔ ka taga i kɔsegi dugukolo ra yi tuun,
i danna ni o dugukolo kelen min bɔgɔ ye;
sabu i ye bɔgɔ le ye,

i fana bɛna sekɔ ka kɛ o bɔgɔ kelen le ye.

Ala ka Adama ni Awa gbɛn ka bɔ yiritu ra

20 Ayiwa o kow kɔ, Adama[2] ka a ta muso tɔgɔla ko Awa, sabu ale le
kɛra mɔgɔ bɛɛ bamuso ye. 21 Matigi Ala ka bɛgan dɔw gbolow kɛ fani
ye, ka o don Adama ni a ta muso ra.
22 Matigi Ala ko: «Sisan mɔgɔ kɛra i n'a fɔ an dɔ, a bɛ konyuman ni
kojugu lɔn k'a bɔ nyɔgɔn na. An ye a bari a kana nyanamanya yiriden
dɔ tigɛ k'a domu; ni o tɛ, ni a ka o domu a nyanaman bɛ to wagati
bɛɛ.»
23 A kɛra ten, Matigi Ala ka o gbɛn ka bɔ Edɛni jamana yiritu ra, ko
o ye taga dugukolo sɛnɛ, Ala ka o dan ni dugukolo min bɔgɔ ye.
24 Ayiwa Ala ka Adama ni Awa gbɛn o cogo le ra. A ka mɛlɛkɛ
dɔw bla yiritu donda ra terebɔyanfan na, k'a kɔrɔsi, ani famuru dɔ
min bɛ manamana i ko tasuma, ka yɛlɛma yɛlɛma, janko mɔgɔ si kana
sira sɔrɔ ka se nyanamanya yiri ma.

Publiée par l'Equipe de Traduction de la Bible en Dioula
B.P. 224 Ferkéssedougou